

ΑΡΙΣΤΕΙΑ II

Η συλλογική δράση των «αγανακτισμένων
πολιτών» στην Ελλάδα
αίτια, περιεχόμενο, ενέργειες,
και συμπεράσματα για φορείς
χάραξης πολιτικής

ΚΩΔ. ΕΡΓΟΥ: 5334

Επιστημονικά Υπεύθυνος

Καθηγητής Νικόλαος Μαραντζίδης

Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών | Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 10

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 10.1

2 δημοσιεύσεις

Ανεργία και ψήφος διαμαρτυρίας

Επιδράσεις του βιώματος της ανεργίας, της ατομικής εργασιακής ανασφάλειας και της προοπτικής μεταβολής του ποσοστού ανεργίας στις εκλογικές επιλογές

Ρούλα Νέζη, *GESIS-Leibniz Institute for the Social Sciences*

Γιάννης Κωνσταντινίδης, *Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*

Κώστας Γεμενής, *University of Twente*

Αξιολόγηση της οικονομίας και ψήφος

Η ψήφος δε σχετίζεται **μόνο** με τα δημογραφικά (ηλικία, φύλο), κοινωνικά (κοινωνική τάξη, εισόδημα), αξιακά, και ιδεολογικά χαρακτηριστικά των πολιτών.

Οι πολίτες αξιολογούν τις επιλογές τους και με βάση ζητήματα επικαιρότητας, τα σημαντικότερα από τα οποία αφορούν συνήθως την οικονομία (Key 1964, Fiorina 1981)

Αξιολόγηση της οικονομίας και ψήφος

Η αξιολόγηση αυτή μπορεί να είναι για την περίοδο που πέρασε (retrospective), για την περίοδο που έρχεται (prospective), να αφορά την προσωπική τους οικονομική κατάσταση (egocentric) ή την κατάσταση της οικονομίας γενικά (sociotropic)

		Time	
		Past	Future
Space	Self	Egocentric retrospective	Egocentric prospective
	Country	Sociotropic retrospective	Sociotropic prospective

Αξιολόγηση της οικονομίας και ψήφος

Οι υποκειμενικές αυτές αξιολογήσεις έχουν χρησιμοποιηθεί ευρέως σε στατιστικές αναλύσεις που προσπαθούν να ερμηνεύσουν την ψήφο τόσο στο εξωτερικό, όσο και στην Ελλάδα (βλ. Freire & Costa-Lobo 2005, Nezi 2012, Karyotis & Rüdig 2013, Kosmidis 2014)

Μεθοδολογικό πρόβλημα: είναι αδύνατο να διαχωρίσουμε τις υποκειμενικές αξιολογήσεις από άλλους παράγοντες που συνεπηρεάζουν την ψήφο (ενδογένεια)

Εμπειρικό πρόβλημα: χαμηλή διακύμανση στις sociotropic retrospective αξιολογήσεις. Σχεδόν όλοι πιστεύουν πως η οικονομία χειροτέρεψε

Ερευνητικός σχεδιασμός: Πείραμα στο 2ο κύμα τηλεφωνικής έρευνας

Πειραματικές συνθήκες

Ας υποθέσουμε ότι στο τέλος του τρέχοντος μήνα, το ποσοστό της ανεργίας θα:

- Αυξηθεί
- Παραμείνει το ίδιο
- Μειωθεί

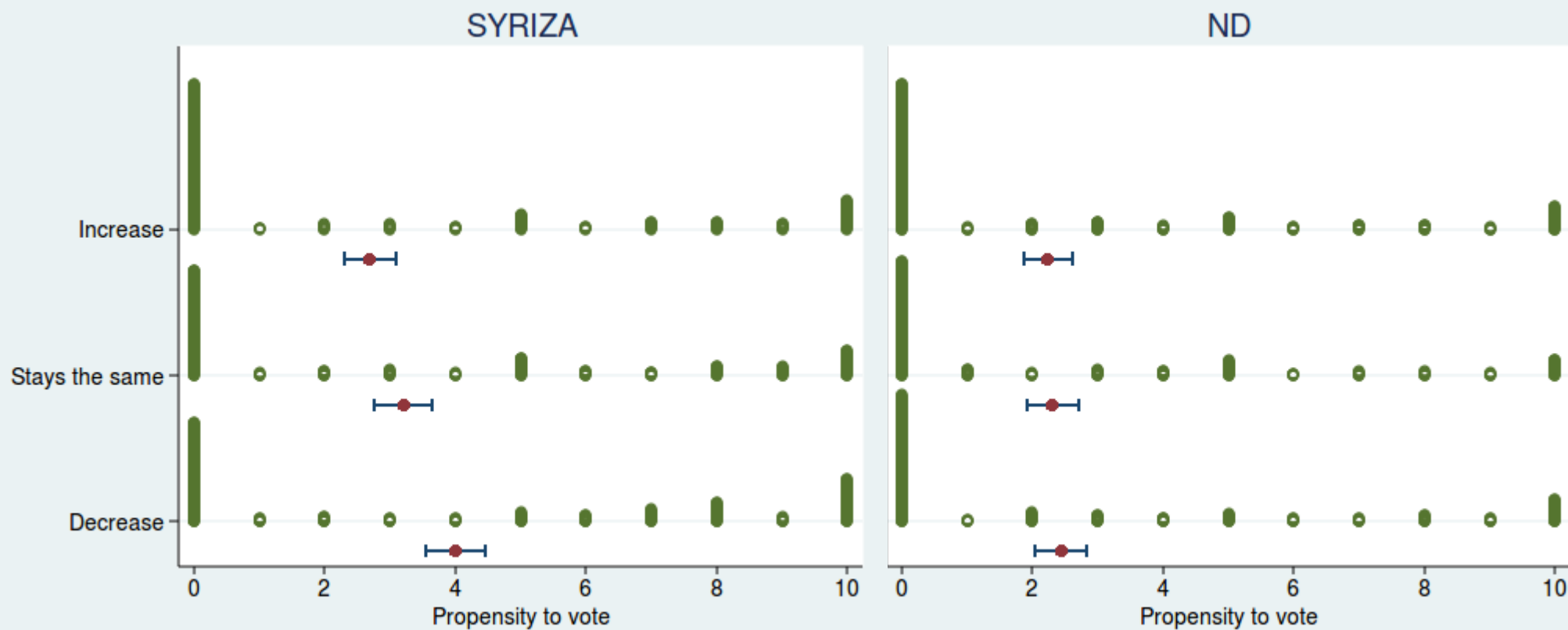
Εξαρτημένη μεταβλητή

Πιθανότητα ψήφου (propensity to vote) για κάθε ένα από τα οκτώ κόμματα του κοινοβουλίου

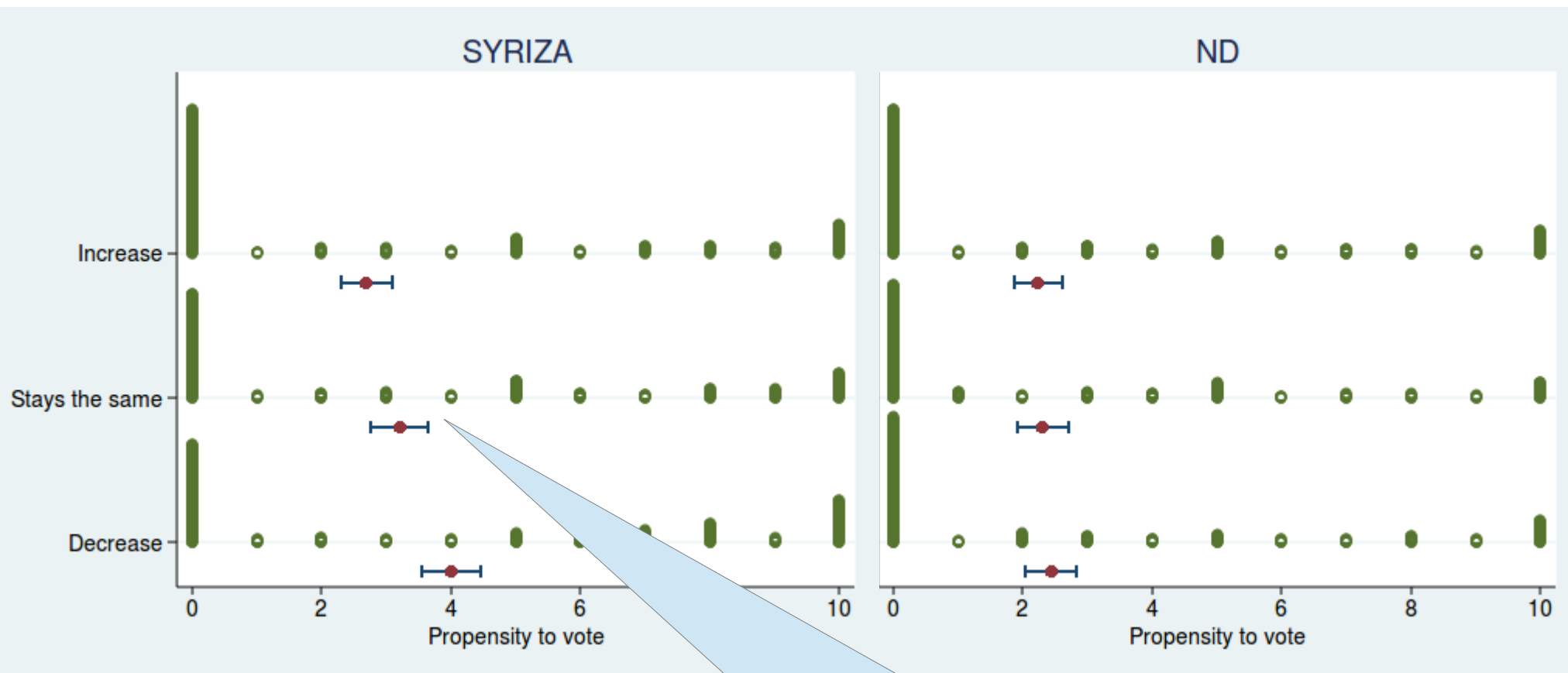
Πλεονεκτήματα του ερευνητικού σχεδιασμού

- Το πείραμα με τυχαιοποίηση μας επιτρέπει να διαχωρίσουμε τις οικονομικές συνθήκες (διάφορα υποθετικά σενάρια) από τις υπόλοιπες μεταβλητές που ερμηνεύουν την ψήφο, οι οποίες διατηρούνται σταθερές για κάθε πειραματική συνθήκη
- Το πείραμα εστιάζει σε ένα συγκεκριμένο και σημαντικό ζήτημα (ανεργία) αντί των αξιολογήσεων για την οικονομία γενικά την οποία μπορεί οι ερωτώμενοι να αντιλαμβάνονται κατά τον ίδιο τρόπο (measuring equivalence)

Αποτελέσματα

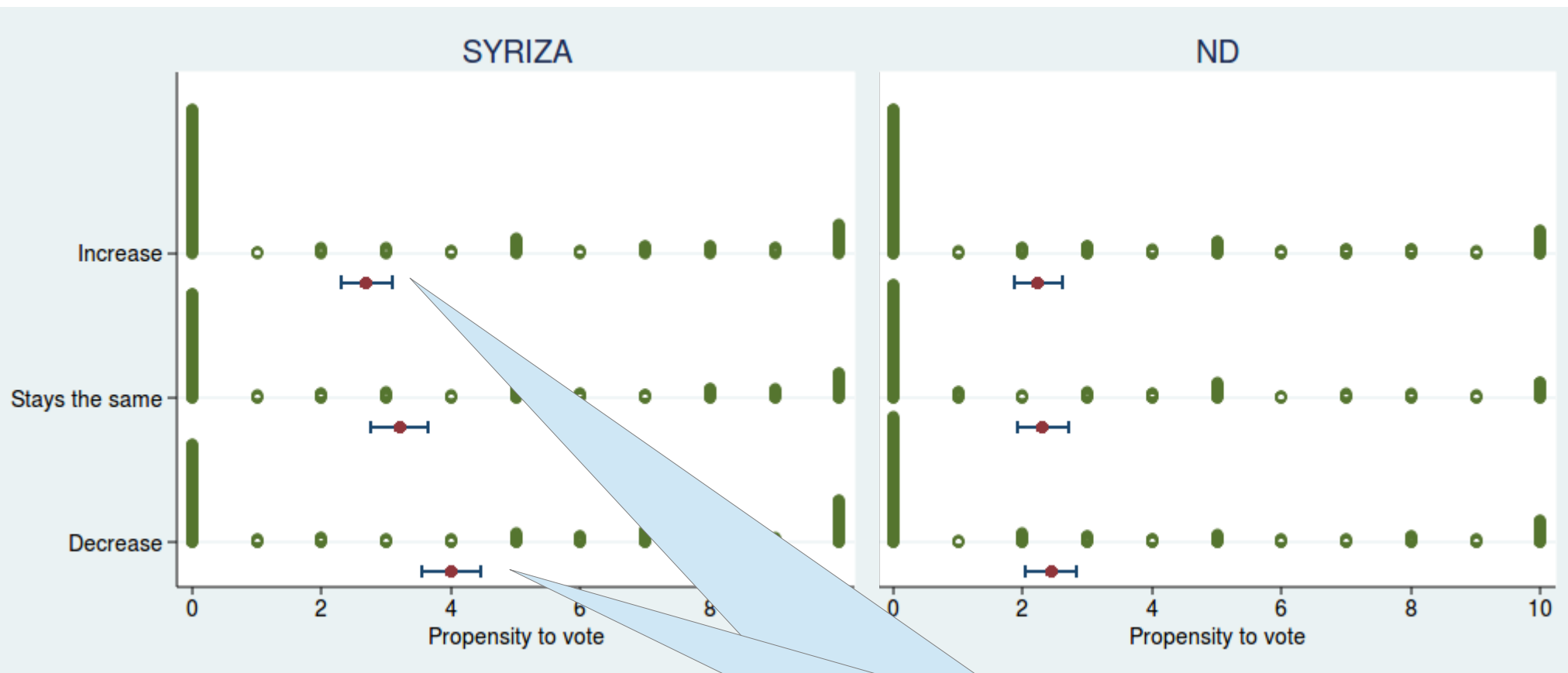

Αποτελέσματα

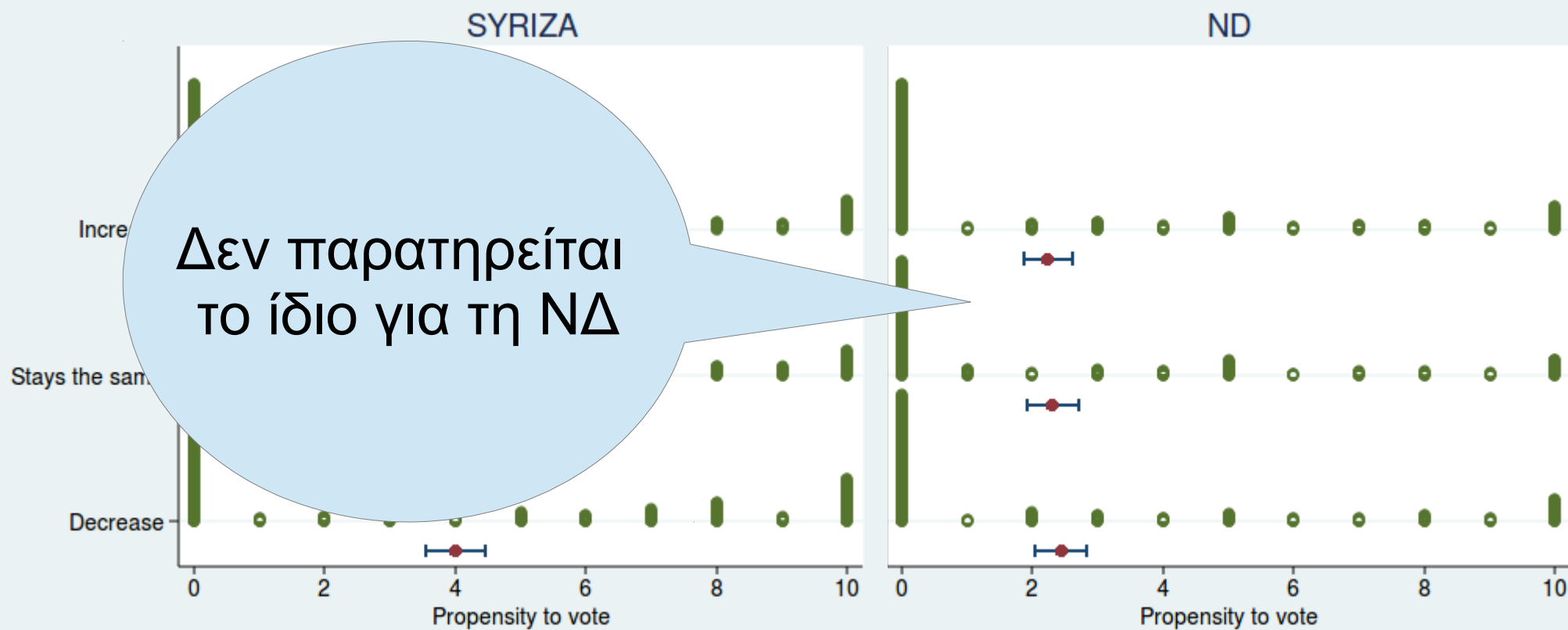
Τόσο το σενάριο της μείωσης όσο και της αύξησης της ανεργίας δεν παρουσιάζουν στατιστικά σημαντική διαφορά (σε σχέση με την μη αυξομείωση) ως προς την ψήφο προς στο ΣΥΡΙΖΑ

Αποτελέσματα

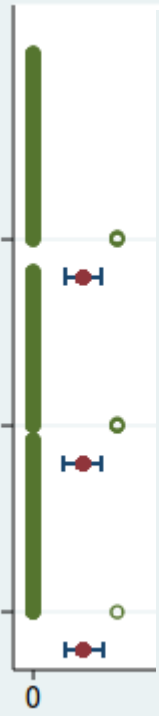

Η αύξηση όμως, σε σχέση με τη μείωση, παρουσιάζουν στατιστικά σημαντική διαφορά ως προς την ψήφο στο ΣΥΡΙΖΑ

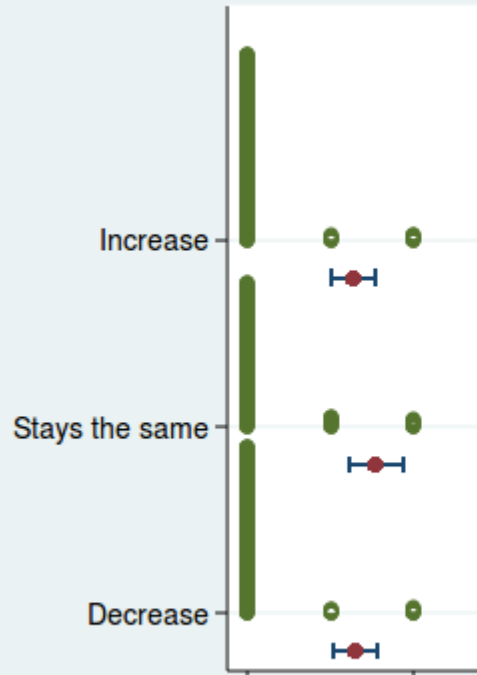
Αποτελέσματα

Golden Dawn

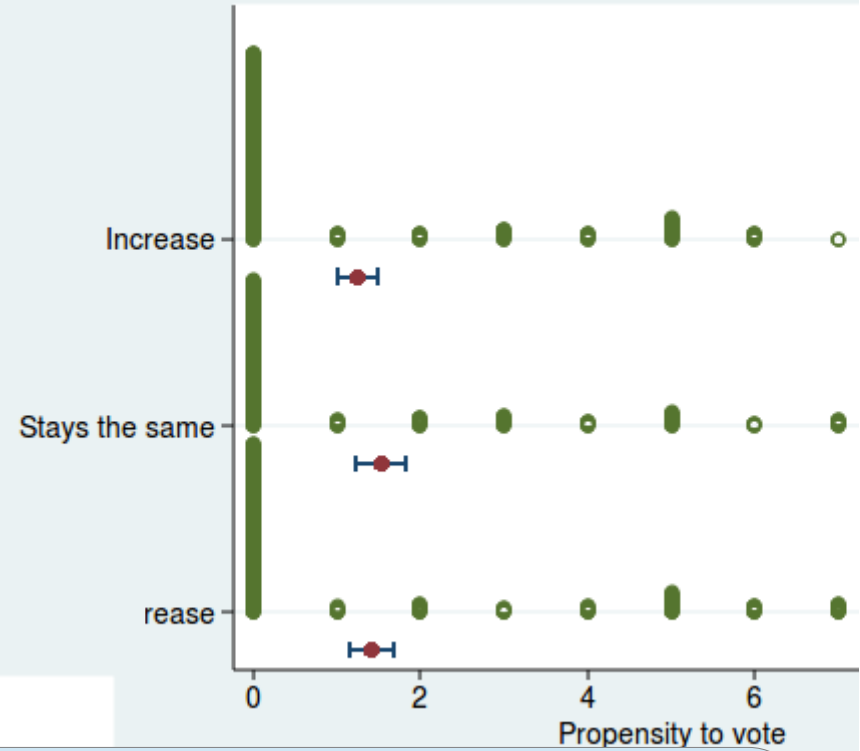

PASOK

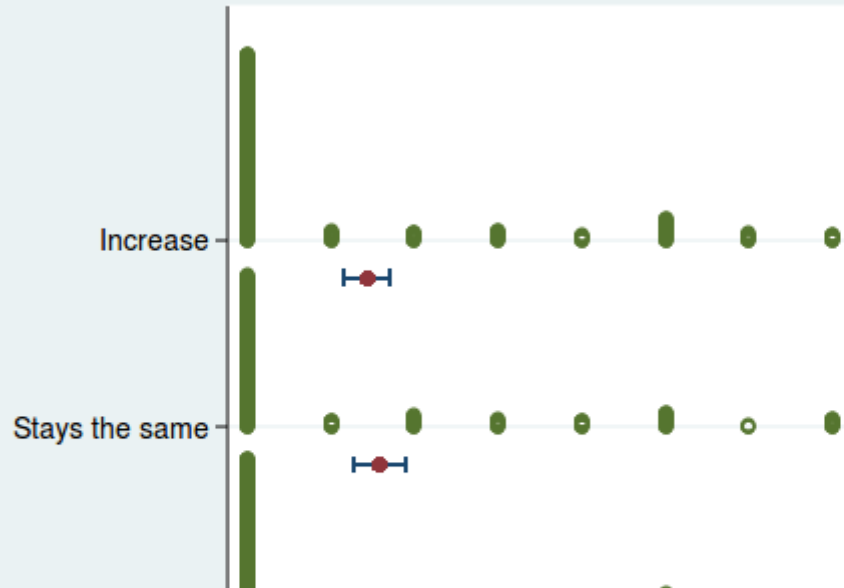
KKE

To Potami

ANEL

Centrists Union

Ούτε σε κάποιο
άλλο κόμμα

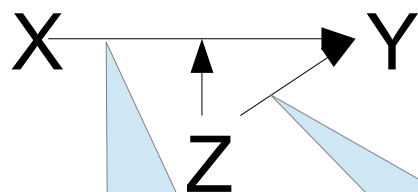
Ποιός ο ρόλος των προσωπικών και
οικογενειακών βιωμάτων;

Εξετάζουμε τη διάδραση (interaction)
ανεξάρτητων μεταβλητών στα πλαίσια του
πειράματος

Άλλες μεταβλητές

Ποιός ο ρόλος των προσωπικών και οικογενειακών βιωμάτων;

Εξετάζουμε τη διάδραση (interaction) ανεξάρτητων μεταβλητών στα πλαίσια του πειράματος

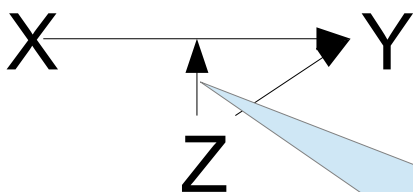
Κύρια επιρροή του
σεναρίου του πειράματος

Κύρια επιρροή της τρίτης
μεταβλητής που θέτουμε

Άλλες μεταβλητές

Ποιός ο ρόλος των προσωπικών και οικογενειακών βιωμάτων;

Εξετάζουμε τη διάδραση (interaction) ανεξάρτητων μεταβλητών στα πλαίσια του πειράματος

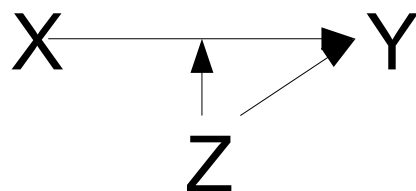
Κύρια επιρροή, δεσμευμένη (conditional) από την επιρροή της τρίτης μεταβλητής

$$\hat{Y} = a + b_1X + b_2Z + b_3XZ$$

Άλλες μεταβλητές

Ποιός ο ρόλος των προσωπικών και οικογενειακών βιωμάτων;

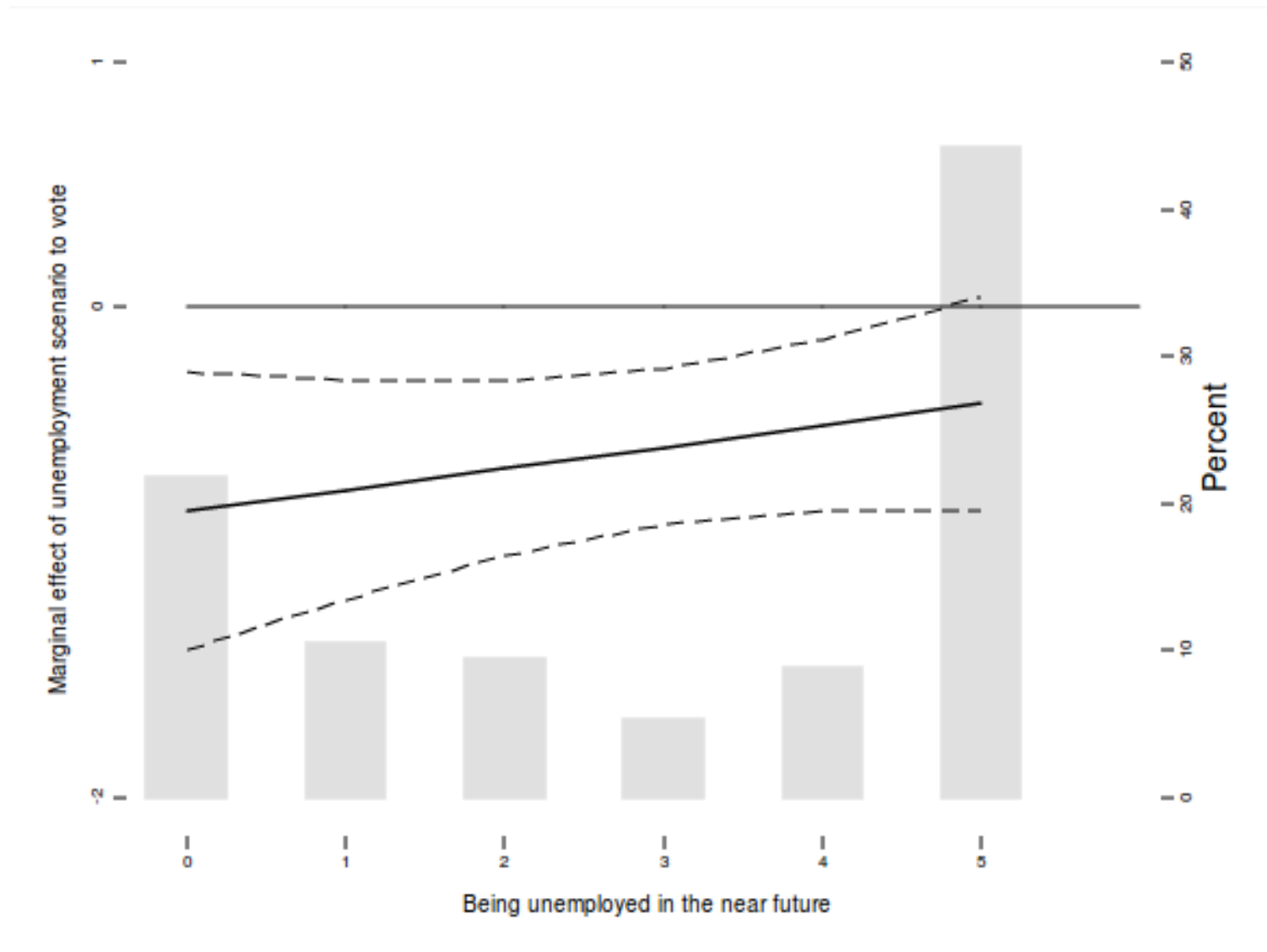
Εξετάζουμε τη διάδραση (interaction) ανεξάρτητων μεταβλητών στα πλαίσια του πειράματος

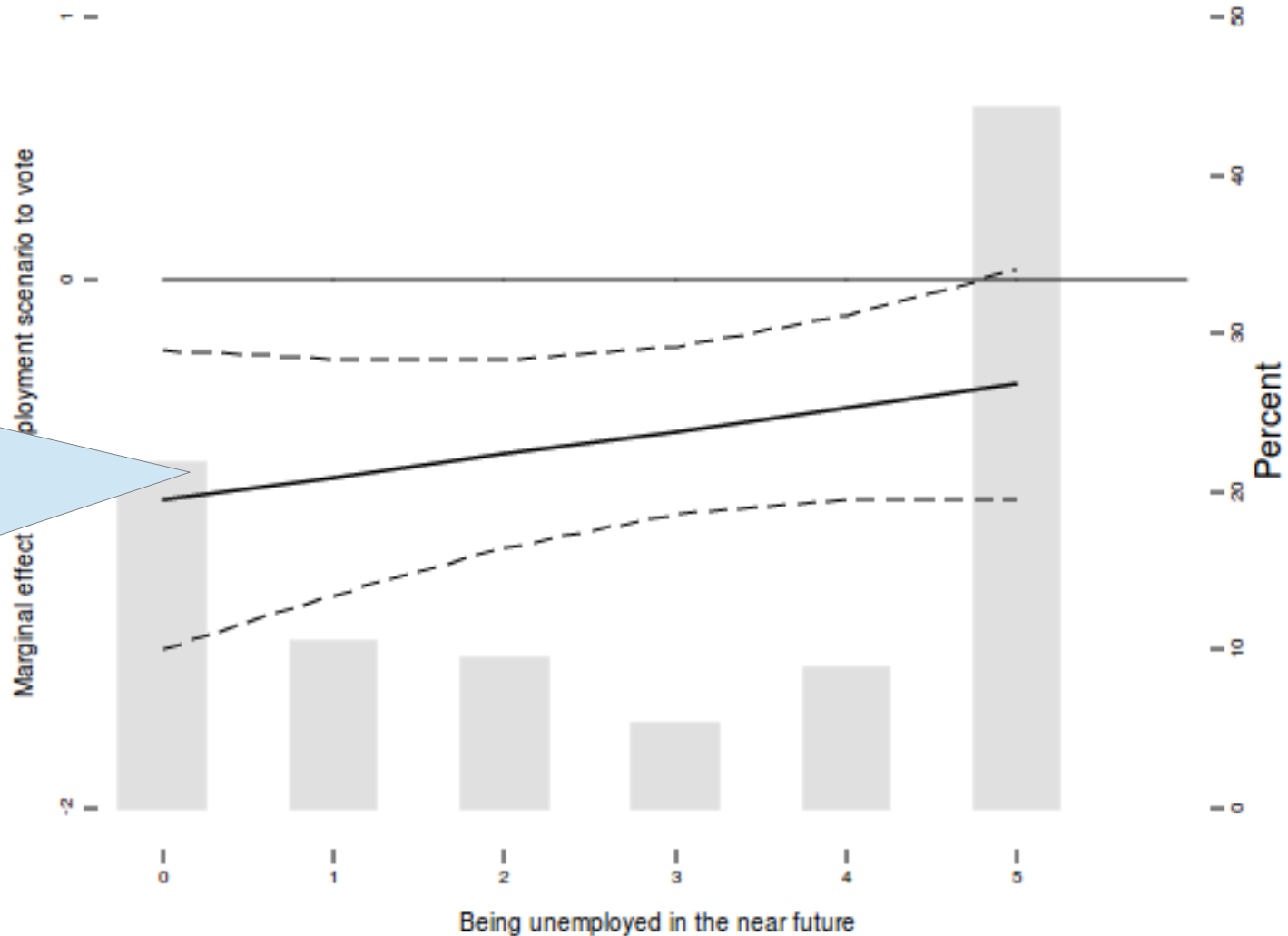
Κύρια επιρροή, δεσμευμένη (conditional) από την επιρροή της τρίτης μεταβλητής

$$\hat{Y} = a + b_1X + b_2Z + b_3XZ$$

Ο ρόλος τους προσωπικού βιώματος της ανεργίας

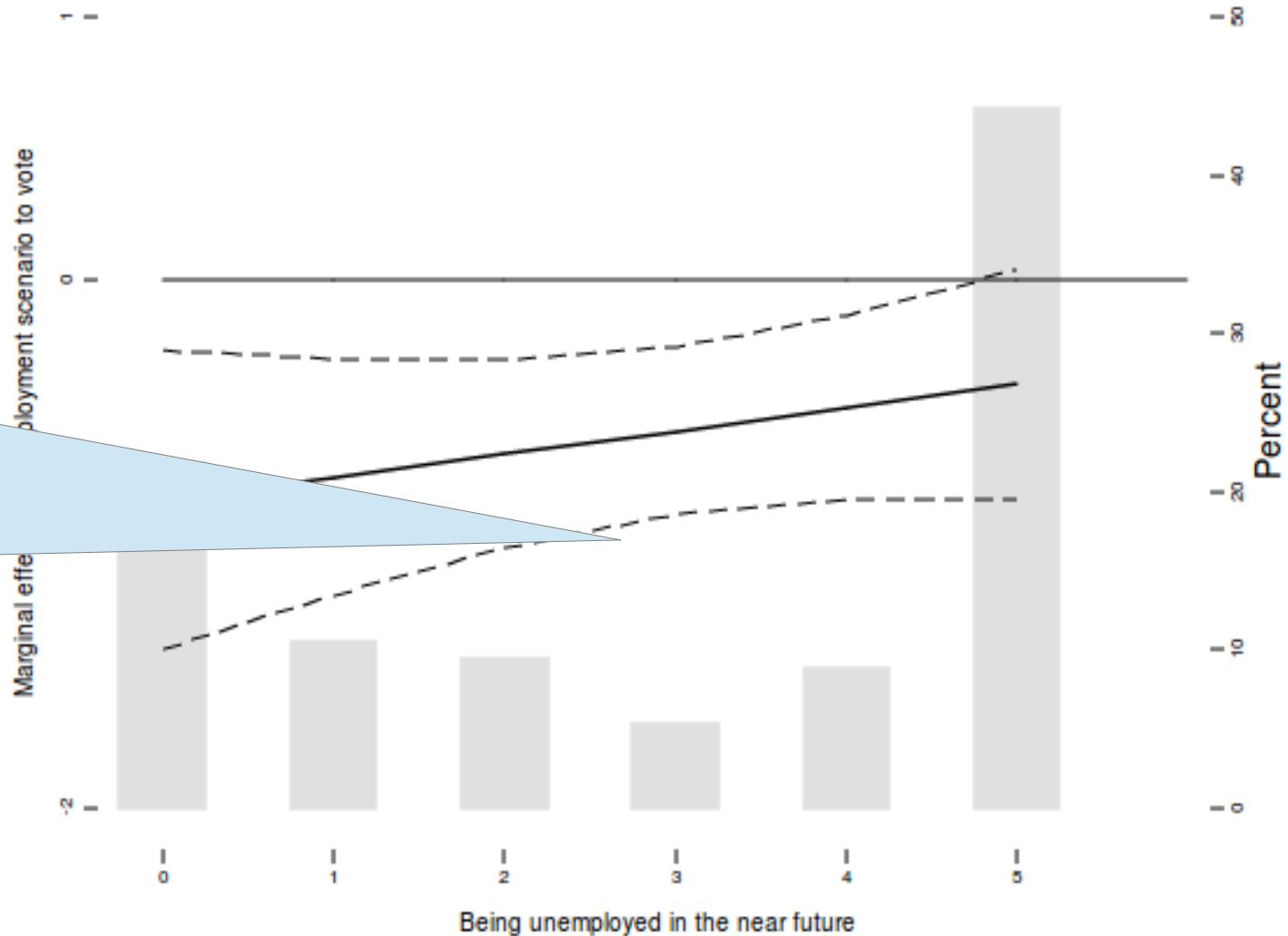
Ο ρόλος τους προσωπικού βιώματος της ανεργίας

Τιμές κάτω του 0 που σημαίνει πως το σενάριο της αύξησης της ανεργίας μειώνει την πιθανότητα ψήφου προς το ΣΥΡΙΖΑ

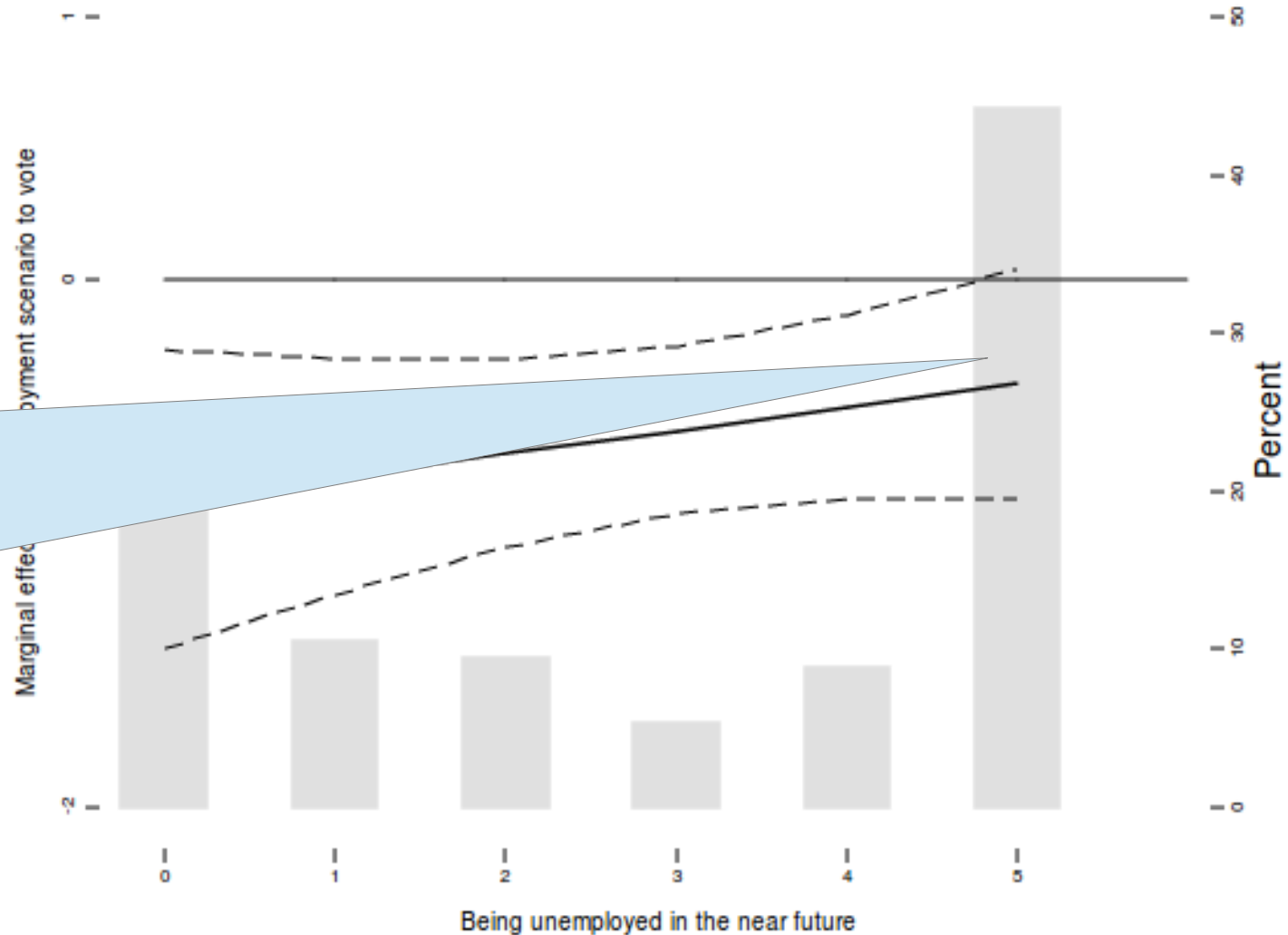
Ο ρόλος του προσωπικού βιώματος της ανεργίας

Όσο αυξάνεται η πιθανότητα να βρεθεί κανείς άνεργος τόσο αυξάνεται η σχέση μεταξύ του σεναρίου και της ψήφου

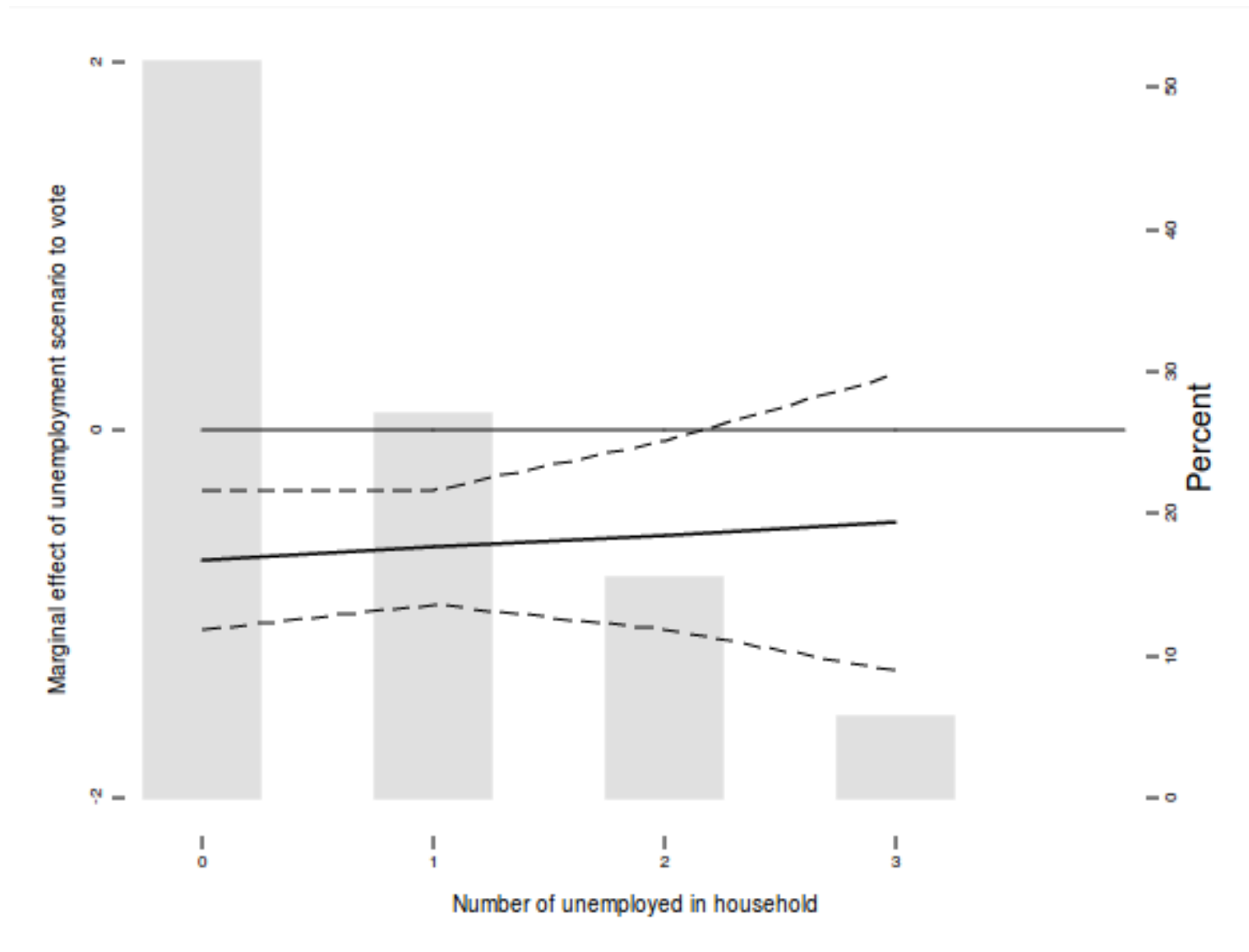

Ο ρόλος τους προσωπικού βιώματος της ανεργίας

Για τους ερωτούμενους όπου είναι τελείως απίθανο να βρεθούν άνεργοι δεν υφίσταται στατιστικά σημαντική σχέση σεναρίου-ψήφου

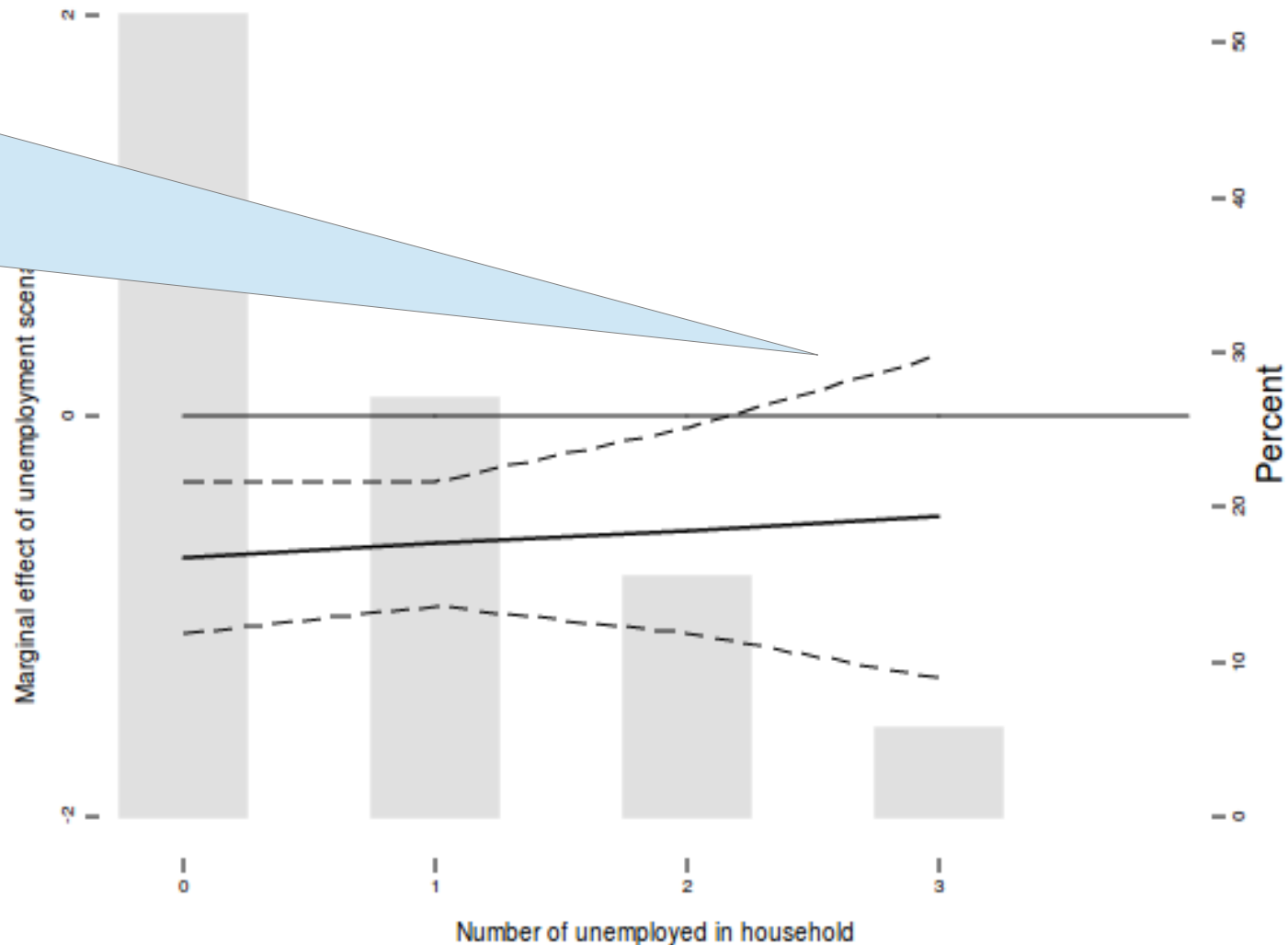

Ο ρόλος της εμπειρίας του νοικοκυριού με την ανεργία

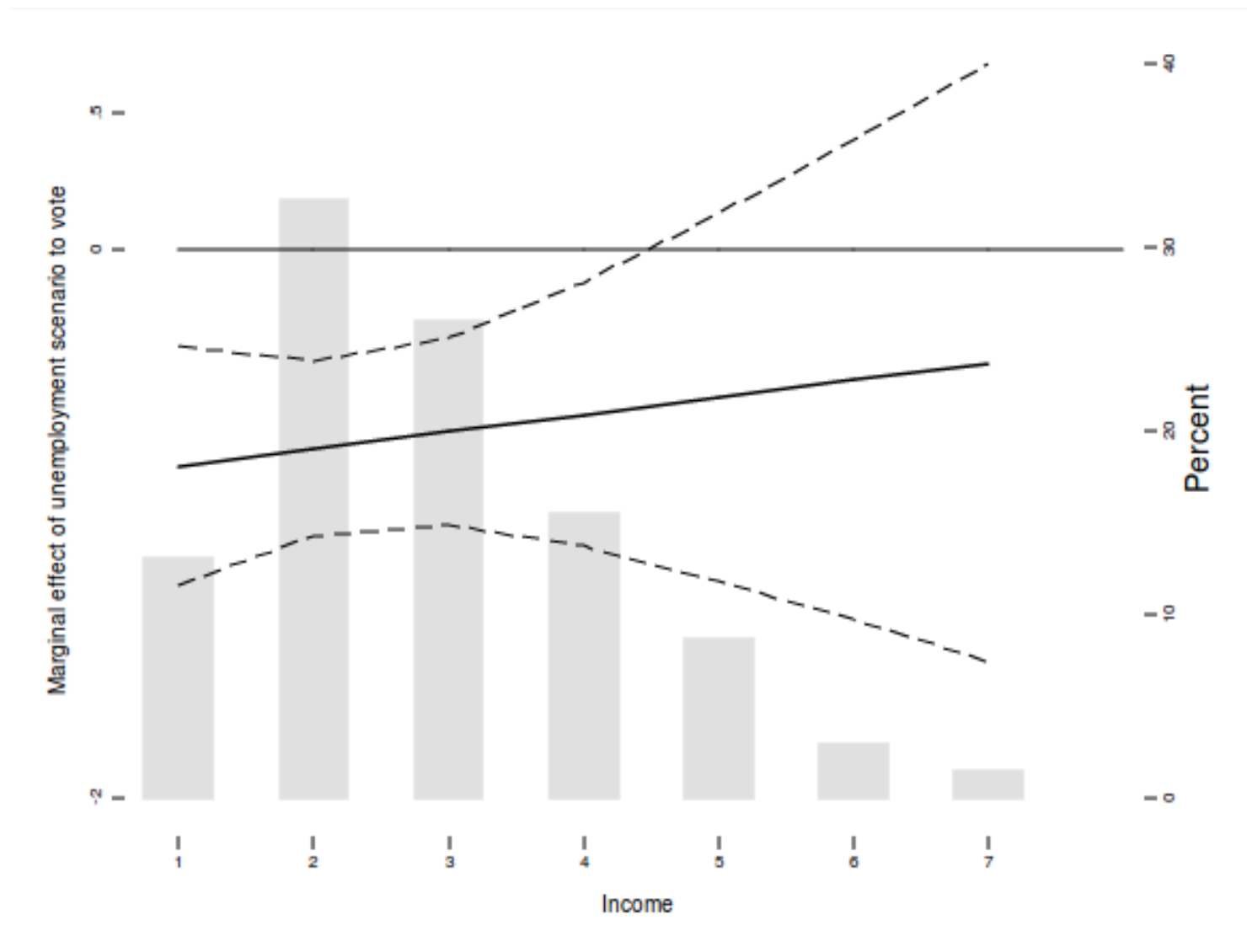

Ο ρόλος της εμπειρίας του νοικοκυριού με την ανεργία

Όταν στο νοικοκυριό υπάρχουν 3+ άνεργοι δεν υφίσταται στατιστικά σημαντική σχέση σεναρίου-ψήφου

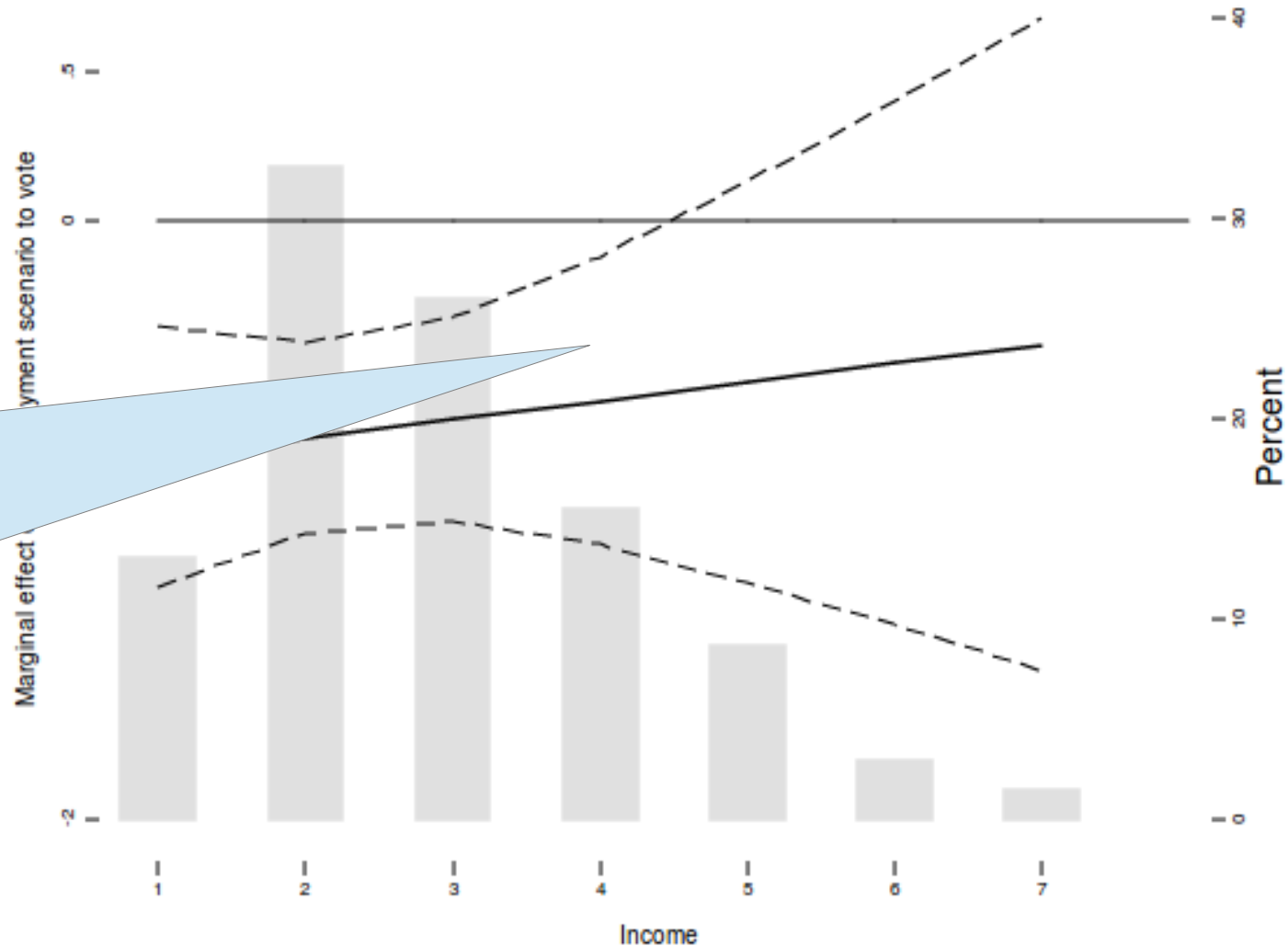

Ο ρόλος του εισοδήματος του νοικοκυριού

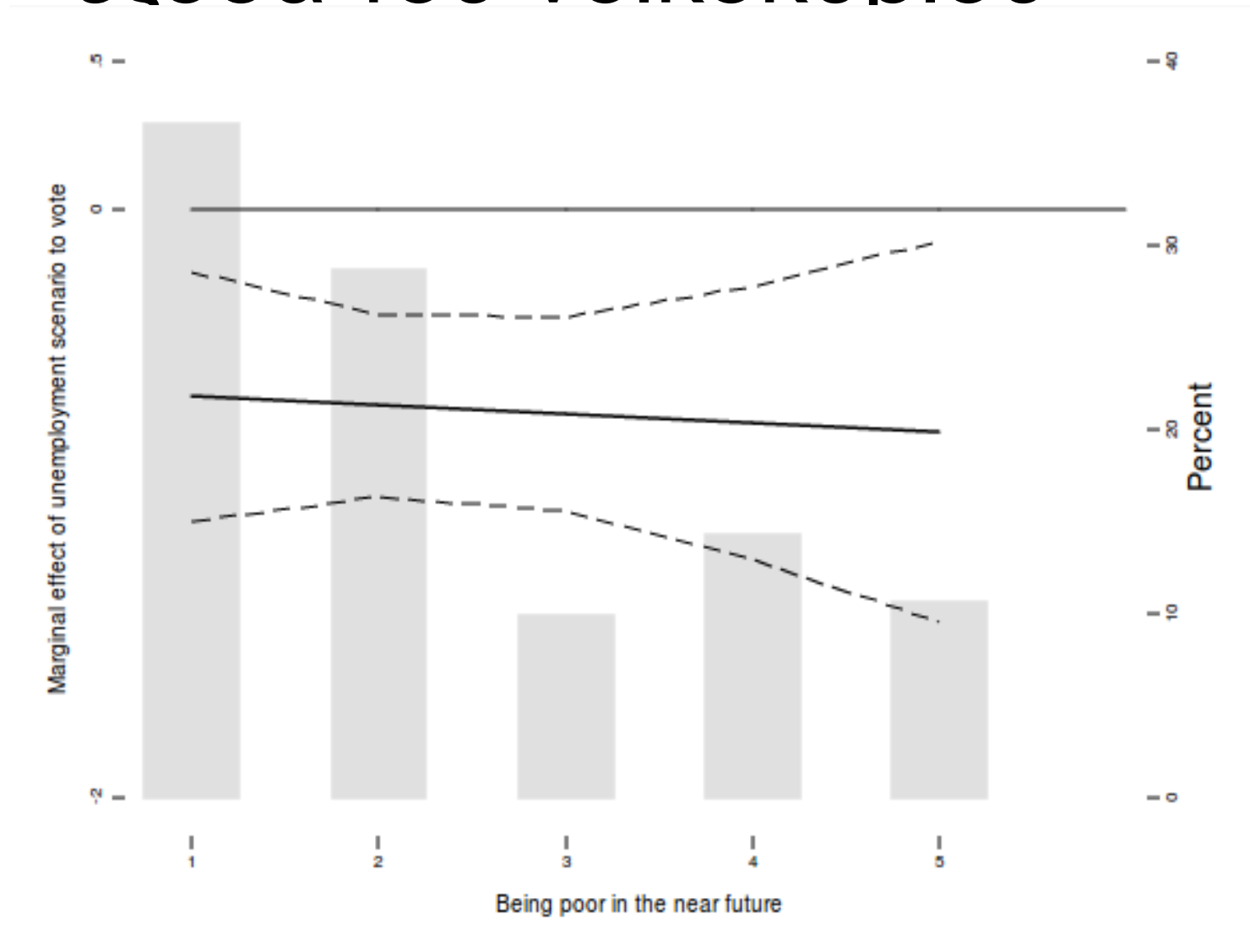

Ο ρόλος του εισοδήματος του νοικοκυριού

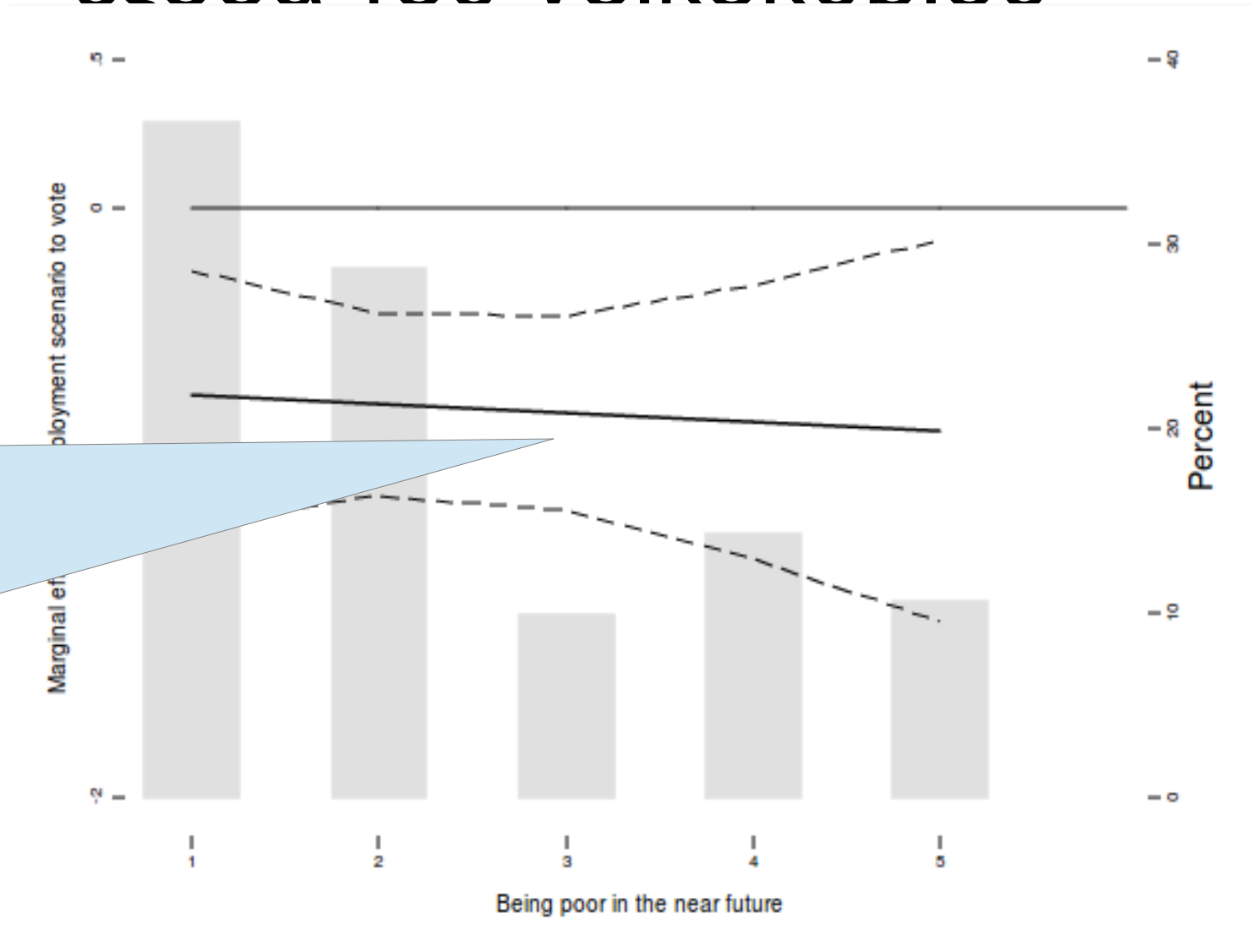
Η σχέση
σεναρίου-ψήφου
αφορά μόνο τα
νοικοκυριά με
μηνιαίο
εισόδημα μέχρι
και 2000 ευρώ

Ο ρόλος της πιθανότητας να μη μπορεί κανείς να καλύψει τα βασικά έξοδα του νοικοκυριού

Ο ρόλος της πιθανότητας να μη μπορεί κανείς να καλύψει τα βασικά έξοδα του νοικοκυριού

Η σχέση σεναρίου-ψήφου υφίσταται ανεξάρτητα από το αν οι ερωτούμενοι πιστεύουν πως μπορεί να μη μπορούν να καλύψουν τα έξοδα στο άμεσο μέλλον

Συμπεράσματα

- Η σχέση μεταξύ των διαφορετικών σεναρίων σχετικά με τη διακύμανση της ανεργίας και της ψήφου αφορά μόνο τον ΣΥΡΙΖΑ
- Οι πολίτες φαίνεται πως σχετίζουν την ανεργία μόνο με την κυβέρνηση/κόμμα που είναι υπεύθυνο για τον οικονομικό σχεδιασμό
- Δε βρίσκουμε ενδείξεις πως η αυξομείωση της ανεργίας μπορεί να οδηγήσει σε ψήφο προς την ακροδεξιά (ή ακροαριστερά)
- Η σχέση ανεργίας-ψήφου ΣΥΡΙΖΑ δεσμεύεται (conditional) σε προσωπικά βιώματα που έχουν να κάνουν με την ανεργία σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο, αλλά και με το οικογενειακό εισόδημα